طبیعی‌ترین معنا برای حروف؛ نفسیت آن‌ها

و بالاتر از همه‌ی این‌ها، این جمله‌ای است که امام رضا علیه‌السلام در مناظره‌ی جاثلیق با عمران صابی تکرار کردند. فرمودند: حرف چیست؟ چرا حرف اول ما خلق اللّه است؟ فرمودند: چون خود حرف هیچ معنایی ندارد. یعنی نه با عدد رابطه دارد و نه با معنا رابطه دارد. در آن مقامی که حضرت علیه السلام دارند «اول ما خلق اللّه» را می‌گویند، اصلاً با معانی ارتباط نمی‌دهند و درست هم هست و لذا فرمودند: «اصلاً لکل شیء»[1]. یعنی حضرت علیه السلام برای حروف یک موطنی قرار می‌دهند که فقط خودش است و خودش. شروع مباحثه‌ی سوره‌ی مبارکه‌ی «ق» هم همین احتمال را عرض کردم. عرض کردم قاف، یک اظهر معنا دارد، یک اعلی المعانی دارد و یکی هم طبیعی‌ترین معنا را دارد. طبیعی ترین تفسیر برای «ق» این است که «ق» یعنی «ق». یعنی خودش. راجع به این چند جلسه صحبت کردم. به این طبیعی‌ترین معنا می‌گویی‌م، ولی مانوس اذهان نیست. اوضح معنا و اعلی المعانی را هم داشتیم، یکی هم طبیعی‌ترین معنا بود. پس در مقام طبیعی‌ترین امر، همانی است که حضرت علیه السلام فرمودند. «وَ لَمْ يَجْعَلْ لِلْحُرُوفِ فِي إِبْدَاعِهِ لَهَا مَعْنًى»[2]، « والابداع سابق للحروف والحروف لا تدلّ علی غیر أنفسها»[3]. این‌ها عبارت امام رضا علیه‌السلام است. «ق» یعنی چه؟؛ یعنی خودش. به‌عنوان این که نفسیتی دارد و لذا در علم نشانه‌شناسی، حروف، بالاترین قابلیت را برای این‌که نشانه شوند را دارند. چرا؟؛ چون در نفسیت قوی هستند. قوت در نفسیت، یعنی چه؟ هر چیزی را پیدا کنید که در نفسیت قوی باشد و تام باشد، می‌توانید بالاترین بهره را از آن در علم نشانه‌شناسی ببرید. این قانون خیلی نافعی است. لذا اگر بگویید یک، در نفسیت تام نیست. چون با یک معنایی جوش خورده است. هر چیزی با یک وصف و معنایی جوش خورده است در نفسیت تام نیست. اما تا می‌گویید: «الف»، همراه آن هیچ چیزی به ذهن شما نمی آید؛ این‌که یک معنا ای چیزی به او بدن باشد، به ذهنتان نمی‌آید و لذا است که در همین نفسیت اول شده است و بعداً می‌توانید آن را با عدد مرتبط کنید. بعداً می‌توانید با معانی رابطه طبعی ایجاد کنید و مانعی ندارد که همه‌ی این‌ها نفس‌الامریت داشته باشد.

---

[1]. شیخ صدوق، التوحید، ص ۴۳۵.

[2]. همان، ص ۴۳۶.

[3] همان، ص ۴۳۷.

بازبینی #3
ایجاد شده 24 ژانویه 2024 15:43:04 توسط ... .
به روزرسانی شده 6 فوریه 2024 16:30:40 توسط ... .